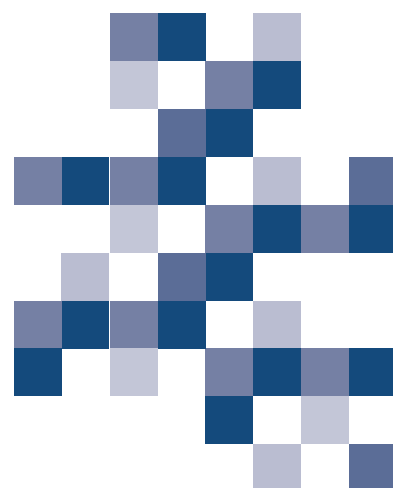

Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė

Agrarinė aplinkosauga

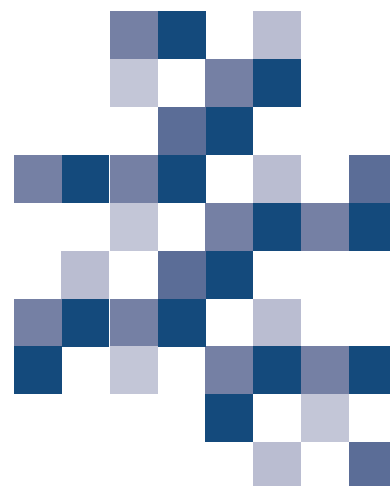
TURINYS

Priemonės aprašymas	7
Administravimo taisyklės	17
Paraiška paramai gauti (pavyzdys)	25
Paraiškos pildymo instrukcija	37
Papildoma informacija	43

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Agrarinė aplinkosauga

**Priemonės aprašymas
(iš Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano)**

III priemonė.

Agrarinė aplinkosauga

Ši priemonė įgyvendina 1999 m. gegužės 17 d. Europos Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai, iš dalies pakeičiančio ir panaikinančio tam tikrus reglamentus, 22–24 straipsnius.

■ 3.1. ĮŽANGA

Įgyvendinant bendruosius aplinkosaugos tikslus, siekiama garantuoti subalansuotą šalies teritorijos plėtrą, formuoti sveiką ir harmoningą žmonių gyvenamąją aplinką, gamtines ir kultūrinės kraštovaizdžio vertybes, bendrąjį ekologinį stabilumą. Taip pat diferencijuoti krašto tvarkymą pagal šalies gamtinių išteklių, socialinių ir kultūrinių bei ekonominių sąlygų skirtumus. Lietuva tradiciškai yra žemės ūkio šalis, ir kaimo vietovių kraštovaizdis bei kultūra yra ypač svarbūs, formuojant nacionalinį ir kultūrinį savitumą.

Į tai atsižvelgiama, kuriant agrarinės aplinkosaugos politiką, ir siekiama formuoti tinkamą žemėnaudos struktūrą, sustabdyti augalų, gyvūnų ir kitokių ekosistemų nykimą, saugoti natūralius upių ir ežerų krantus, natūralias pievas, rekreacinę aplinką, optimizuoti gamtonaudą ir išsaugoti kraštovaizdį bei biologinę įvairovę, sumažinti neigiamą žemės ūkio poveikį ir kurti sveiką gamtinę aplinką.

■ 3.2. LIETUVOS AGRARINĖS APLINKOSAUGOS SITUACIJOS ĮVERTINIMAS

Lietuvoje žemės ūkio paskirties žemė sudaro beveik 53 proc. bendro šalies ploto, todėl agrarinių ekosistemų būklė ypatingai svarbi. Žemėnaudos pokyčiai, teisės į žemės nuosavybę atstatymas, dėl žemės reformos sumažėję ŽŪN plotai ir ne toks intensyvus ūkininkavimas bei menkas agrotechnikos taikymas sudarė sąlygas žemės ūkio produkcijos gamybai nenaudojamų žemių ploto laikinam didėjimui, pievų apaugimui menkaverte augmenija ir krūmais.

Labiausiai nukentėjo natūralios pievos – jos buvo arba naudojamos intensyviai ir alinamos, arba nenaudojamos apaugo krūmais ir menkaverčiu mišku. Išlikusių pusiau natūralių pievų būklė taip pat blogėja. Ekonomiškai stiprūs ūkiai jas intensyviai naudoja ganykloms ir alina, nes natūralių pievų išsaugojimui, susiejant su ekstensyviu naudojimu, dar nesukurtas teisinis bei ekonominis pagrindas. Kai kuriuose šalies regionuose laikinai nenaudojama ariama žemė virsta neprižiūrima bei kraštovaizdį gadinančia krūmuota pieva.

Kadangi žemės ūkyje nėra ekonominio stimulo, iškilą grėsmę kai kurių retų gyvulių veislių išnykimui. Daugeliui Lietuvos nykstančių veislių gyvulių gresia išnykimas, jeigu šių veislių palaikymui nebus suteikta parama.

Pagrindinis gėlo geriamojo vandens šaltinis šalyje – požeminis (gruntinis) vanduo. Apie du trečdalius Lietuvos gyventojų vartoja vandentiekio skirstomaisiais tinklais viešai tiekiamą geriamąjį vandenį, o apie vieną trečdalį gyventojų (daugiausia kaimo) geriamuoju vandeniu individualiai apsirūpina iš kastinių šachtinių šulinių (jų Lietuvoje yra 300 tūkst.). Trečdalyje šių šulinių nitratų koncentracija didesnė už leistiną normą (50 mg/l). Užteršti šuliniai išsidėstę gana tolygiai visoje Lietuvos teritorijoje. Pagrindinės šulinių vandens užteršimo nitratais priežastys – netinkamai parinkta šulinio vieta, reikiamų apsaugos ir sanitarinių zonų nuo pavojingų taršos šaltinių nesilaikymas. Šulinių vandens kokybės problema aktualiausia kaimuose ir priemiesčiuose.

Paviršiniuose vandens telkiniuose nuo 1993 m. nitratų azoto koncentracija pradėjo mažėti, bet vis dar buvo didesnė negu 1990 m. Nitratų azoto koncentracijos padidėjimas vėl užregistruotas 1997 m. 1998 m. ir nitratų azoto koncentracijos vidurkis pasiekė vidutiniškai užterštų upių lygį – 2,5 mg/l. Kuršių mariose per pastaruosius 15 m. fitoplanktono kiekis, parodantis vandens eutrofikacijos lygį, padidėjo 20 proc. ir toliau didės.

Žemės ūkis ir aplinkos apsauga yra neatskiriami, ir daugelio šalių patyrimas rodo, kad didžiausią agrarinės aplinkosaugos efektą galima pasiekti, išnaudojant tinkamiausius kraštui žemės ūkio produkcijos gamybos metodus. Lietuvoje vyrauja smulkūs ūkiai (vidutinio ūkio dydis yra 9,1 ha). Tokių ūkių paskutinio surašymo metu

buvo 230 tūkst., arba 83 proc. Vidutinių ūkių dydžiui priskiriami 10–50 ha dydžio ūkiai, kurių buvo 43 tūkst., arba 15 proc. Ūkininkavimo metodų pasikeitimai, sumažėjęs ūkių dydis bei minimalus cheminių trąšų naudojimas sudaro palankias sąlygas ekologinio žemės ūkio plėtrai.

Įvairiose šalies vietose atlikti tyrimai parodė, kad pesticidų ir sunkiųjų metalų kiekiai piene, bulvėse, morkose, kopūstuose, burokėliuose, rugių ir kviečių miltuose, kiaušiniuose, vištienoje bei jautienoje yra mažesni, negu nustatyta higienos normose.

Lietuvoje ekologiškai ūkininkauti pradėta 1990 m. Įgyta patirties, sukurta sertifikavimo sistema. Nuo 1997 m. ekologiškai ūkininkaujantiems mokamos tiesioginės išmokos. Sertifikuoti plotai 2003 m. padidėjo iki 23244 ha, arba beveik tris kartus, palyginti su 2002 m. ir sudaro 0,8 proc. bendro ŽŪN ploto. Tai rodo, kad ir toliau tikslinga skatinti bei plėtoti ekologinį ūkininkavimą ir gerinti agrarinės aplinkos būklę. Ekologinis žemės ūkis, pagrįstas moderniomis, aplinkai palankiomis technologijomis, skatins: gaminti aukštos kokybės, didelės maistinės vertės žemės ūkio produkciją; didinti dirvožemio derlingumą, auginti gyvulius taip, kad laikymo sąlygos atitiktų jų prigimtines savybes, mažinti aplinkos taršą; išsaugoti biologinę įvairovę; išlaikyti maisto produktų natūralias savybes. Ekologiška produkcija yra paklausy ir perspektyvi. Pasinaudojant parama, yra galimybė plėsti gamybą šalies vidaus poreikiams ir įsijungti į ES bendrąją rinką. Ekologinio žemės ūkio ir kitų agrarinės aplinkosaugos priemonių įgyvendinimas ypač reikšmingas ūkininkaujantiems MPŪV. Jas įgyvendinus, bus sukurta papildomų darbo vietų, bus sprendžiamos socialinės kaimo problemos.

■ 3.3. PRIEMONĖS TIKSLAI

- aplinkos gerinimą (vandens kokybės, bioįvairovės, dirvožemio ir kraštovaizdžio; pusiau natūralių žemės ūkio buveinių išsaugojimas ir kitos svarbios ekologinės sritys) ir sveiko maisto gamybą;
- ūkininko pajamų šaltinių tolesnį numatymą, ūkininkaujant aplinkai palankiais metodais, kurie apima daugiau nei įprasta gera ūkininkavimo praktika;
- paviršinių ir gruntinių vandenų kokybės gerinimą;
- cheminių augalų apsaugos priemonių naudojimo mažinimą;
- geros kokybės žemės ūkio produktų gamybą, išlaikant sveiką aplinką ateities kartoms;
- tradicinio Lietuvos kaimo kraštovaizdžio atkūrimą arba išsaugojimą (pelkių (šlapžemių), pievų);
- geros kokybės ekologiškų žemės ūkio produktų gamybos didėjimą;
- kaimo gyventojų darbo ir gyvenimo sąlygų gerinimą;
- ūkiuose laikyti ir auginti nykstančių vietinių veislių naminius gyvulius;
- paramos gavėjų supratimo apie aplinką tausojančios ir ekologinės gamybos praktikos bei aplinkosaugos didinimą.

Agrarinės aplinkosaugos priemonės *specialieji tikslai*:

- mažinti azoto kiekį dirvožemyje;
- mažinti eroziją;
- siekti, kad ekologiniai ūkiai apimtų 2 proc. visos žemės ūkio paskirties žemės.

Veiklos tikslai:

Numatoma, kad priemonėje dalyvaus 3 tūkst. ūkininkų, 60 tūkst. ha žemės teritorijoje.

Numatomas poveikis ir rezultatai

<i>Priemonė</i>	<i>Pasekmės</i> (Veiklos tikslai)	<i>Rezultatas</i> (Specialieji tikslai)	<i>Poveikis</i> (Bendrieji tikslai)
Agrarinė aplinkosauga	Priemonėje dalyvaus 3 tūkst. ūkininkų, turinčių 60 tūkst. ha žemės	Azoto iššiplovimo sumažėjimas ir eutrofikacijos sumažėjimas Nenaudojamos žemės ploto sumažėjimas Erozijos mažėjimas Ekologiniai ūkiai sudarys 2 proc. visos žemės ūkio žemės	Aplinkos gerinimas (vandens kokybės, bioįvairovės, dirvožemio ir kraštovaizdžio; pusiau natūralių žemės ūkio buveinių išsaugojimas ir kitos svarbios ekologinės sritys) ir sveiko maisto gamyba Papildomo pajamų šaltinio ūkininkams suteikimas ūkininkaujant aplinkai palankiais metodais, kurie apima daugiau nei įprasta gera ūkininkavimo praktika Paramos gavėjų supratimo apie aplinką tausojančios ir ekologinės gamybos praktiką bei aplinkosaugą sąmoningumo didinimas

■ 3.4. PROGRAMŲ PASIRINKIMO MOTYVACIJA

Moksliniai tyrimai rodo, kad neprižiūrimos paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos apauga vešlia augalija ir krūmais. Dėl to keičiasi paviršinių vandens telkinių būklė, tradicinis agrarinis kraštovaizdis. Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos įrengimas numatytas Lietuvos nacionalinės teisės aktuose. Jų plotis priklauso nuo paviršinio vandens telkinio kranto šlaito nuolydžio dydžio.

Vykdamas melioracijos darbus, įrengta daugiau nei 65 tūkst. km griovių, kurių pakrantės apsaugos juostos tinkamai neprižiūrimos ir neatitinka savo paskirties.

Kaimas, žemės ūkis ir aplinkos apsauga yra neatskiriamai susiję, nes dėl ūkinės veiklos atsiradusi tarša nitratais, pesticidais bei įvairiomis nuotekomis alina gamtą. Todėl į visas kaimo problemas tenka žiūrėti kaip į socialinę bei ekologinę visumą. Vienas populiariausių socialinių ir ekonominių bei agrarinės aplinkosaugos problemų sprendimo kaimo vietovėse priemonių yra ekologiškų žemės ūkio produktų gamyba. Šis ūkininkavimo būdas padeda ne tik spręsti kaimo gyventojų užimtumo, žemės ūkio produkcijos konkurencingumo ir papildomų pajamų klausimus, bet kartu veikia ir kaip prevencinė aplinkos apsaugos priemonė.

■ 3.5. PRIEMONĖS TURINYS

Agrarinės aplinkosaugos priemonę sudaro tokios programos:

- Paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos įrengimas pievoje bei ariamoje žemėje ir apsauga nuo erozijos;
- Kraštovaizdžio tvarkymo programa;
- Ekologinio ūkininkavimo programa;
- Retų veislių gyvulių ir paukščių programa.

■ 3.6. BENDROSIOS DALYVAVIMO PRIEMONĖJE SĄLYGOS

Paramos gavėjai:

Ūkininkai, fiziniai ir juridiniai asmenys, turintys nuosavybės teisę į žemę ar nuomojantys žemę (ne mažiau kaip 5 metams) ir įregistravę žemės ūkio valdą Žemės ūkio ir kaimo verslo registre.

Reikalavimai paramos gavėjui:

- yra įregistravę valdą Žemės ūkio ir kaimo verslo registre;
- valdos dydis – mažiausiai 1 ha ŽŪN;
- ne mažiau kaip 5-eriems m. prisiima agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimus;
- užpildo standartinę paraišką;
- turi ūkį, atitinkantį Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimus.

Pareiškėjas gali pasirinkti vieną ar daugiau agrarinės aplinkosaugos priemonės programų, kurios bus taikomos ūkyje, tačiau išmokos bus mokamos už veiklą, atliekamą skirtinguose ūkio sklypuose (išskyrus Retų veislių gyvulių ir paukščių programą).

Jei pareiškėjas nori dalyvauti kitose taikomose agrarinės aplinkosaugos priemonės programose, jis turi užpildyti standartinę paraišką.

Jei pareiškėjas gauna paramą „Natura 2000“ vietovėse jis negali pretenduoti į paramą už pievas ir ganyklas pagal „Kraštovaizdžio tvarkymo“ programą. Pareiškėjas privalo pasirinkti vieną iš paminėtų paramos priemonių.

■ 3.7. PARAIŠKOS PATEIKIMO TVARKA

Pareiškėjas turi pateikti:

- dokumentą, įrodantį žemės nuosavybę, arba nuomos sutartį (ne mažiau kaip 5 metams);
- užpildytą standartinę paraišką ir ūkio planą, kuriame pažymėtos teritorijos ir vietovės, kuriose numatoma įgyvendinti programas.

■ 3.8. PROGRAMŲ APIBŪDINIMAS

3.8.1. PAVIRŠINIO VANDENS TELKINIŲ PAKRANČIŲ APSAUGOS JUOSTOS ĮRENGIMAS PIEVOJE BEI ARIAMOJE ŽEMĖJE IR APSAUGA NUO EROZIJOS

Moksliniai tyrimai rodo, kad neprižiūrima paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta nesprendžia aplinkos apsaugos problemų. Neprižiūrimos juostos apauga vešlia augmenija ir krūmais, augalų liekanos didina organinių maistingų medžiagų kiekį paviršiniame vandenyje, didėja vandens telkinių eutrofikacija, keičiasi tradicinis agrarinis kraštovaizdis.

Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos įrengimo problema ypatingai aktuali geologine sandara ir geologiniais reiškiniais išsiskiriančiame Lietuvos šiaurinės dalies regione, kuriam būdingi karstiniai procesai žemės paviršiuje, nes dėl intensyvios žemdirbystės ir gyvulininkystės karstiniuose regionuose teršalai kartu su paviršiniu vandeniu gana lengvai prasiskverbia per karstines smegduobes bei poringą dirvą į požeminį vandenį ir blogina jo kokybę.

Apsaugos juostos įrengimas pievoje ir ariamoje žemėje yra būtinas, kad apsaugoti vandenį nuo taršos maistinėmis medžiagomis.

Labai svarbu sustabdyti erozijos procesą dirbamoje žemėje. Vandens erozijos daroma žala labai įvairi: derlingojo dirvožemio sluoksnio ir maisto medžiagų nuplovimas nuo šlaitų, ardomų šlaitų pasėlių naikinimas, griovių šlaitų ir kelių ardyimas, griovių vagų užnešimas, vandens telkinių dumblių ir vandens teršimas. Paviršinių vandens telkinių juostų įrengimas padėtų sumažinti erozijos procesą, ypač eroduotuose šlaituose.

Specifiniai reikalavimai:

- paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos (toliau – apsaugos juostos) turi būti įrengiamos prie natūralių reljefo įdubų, nuolat arba laikinai užpildytų tekančiu arba stovinčiu vandeniu, upių ir upelių, ežerų, tvenkinių (išskyrus kūdras), kanalų, rekultivuotų į vandens telkinius, karjerų;

- bendra apsaugos juostų pločio suma pagal paviršinio vandens telkinį turi būti ne mažiau nei 50 m;
- programa įgyvendinama visuose ūkyje esančiuose vandens telkiniuose;
- įrengiant apsauginę juostą pievoje arba ariamoje žemėje, reikia pažymėti privalomosios apsaugos juostos (ši juosta yra privaloma pagal nustatytas paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisykles) ribas, papildomai ją praplečiant pagal šios programos nustatytus plotius ir pažymint ūkio plane.

Pareiškėjas privalo:

- įrengti tokio pločio apsaugos juostas:
 - kai apsaugos kranto juostos plotis pagal nacionalinės teisės aktus yra mažiau nei 5 m – papildomai paliekama 1 m pločio juosta;
 - kai apsaugos kranto juostos plotis pagal nacionalinės teisės aktus yra 5–10 m – papildomai paliekama 2 m pločio juosta;
 - kai apsaugos kranto juostos plotis pagal nacionalinės teisės aktus yra 10–25 m – papildomai paliekama 3 m pločio juosta;
 - kai apsaugos kranto juostos plotis pagal nacionalinės teisės aktus yra daugiau nei 25 m – papildomai paliekama 5 m pločio juosta;
- papildomo pločio apsaugos juosta ariamoje žemėje įrengiama pagal pievų įrengimo reikalavimus, apsėjant ją daugiamečių žolių mišiniu iki liepos 1 d.;
- apsaugos juostoje ir paviršinio vandens telkinių pakrančių šlaituose neganyti gyvulių;
- apsaugos juostos nearti, nenaudoti organinių ir mineralinių trąšų, augalų apsaugos priemonių, nekirsti medžių, šienauti vieną kartą per metus (šienauti pradėti ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d. ir baigti ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.);
- vieną kartą per metus nušienauti melioracijos griovių šlaitus (šienauti pradėti ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d. ir baigti ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.), iškirsti ir pašalinti krūmus;
- išvežti nušienautą žolę ir pašalinti iškirstus krūmus nuo paviršinio vandens telkinių apsaugos juostos, griovių šlaitų (iki spalio 15 d.).

Išmokų dydžiai:

- už paviršinio vandens telkinio apsaugos pakrantės juostos ir melioracijos griovių šlaitų tvarkymą, privalomą pagal teisės aktus, – 206 EUR/ha;
- už papildomai pievoje įrengtos paviršinio vandens telkinio apsaugos kranto juostos tvarkymą – 93 EUR/ha.;
- už papildomai ariamoje žemėje įrengtos paviršinio vandens telkinio apsaugos kranto juostos tvarkymą – 140 EUR/ha.

3.8.2. KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO PROGRAMA

Šios programos tikslas – išsaugoti pievas, ypač natūralias ir pusiau natūralias, pelkes (šlapžemes), išlaikyti ekstensyvias ūkininkavimo sistemas pievose ir mažinti žemdirbystės intensyvumą. Ši programa yra svarbi bioįvairovės, biotopų bei natūralių ir pusiau natūralių pievų išsaugojimui. Kadangi Lietuvoje žemės ūkio kraštovaizdis su natūraliųjų komponentų tarpais sudaro didžiąją teritorijos dalį, paramos gavėjai padės išsaugoti biologinę įvairovę ir atkurti kraštovaizdį. Įgyvendinant šią programą, bus išsaugoma gyvųjų organizmų rūšių visuma, jų buveinės bei genetinė įvairovė.

Pelkė (šlapžemė) – tai įmirkęs žemės plotas su pelkėms būdinga augalija, kuriame vyksta pelkėjimo procesas.

Natūralios ir pusiau natūralios pievos yra pievos, įsėtos ne anksčiau kaip prieš 2 metus

Kraštovaizdžio tvarkymo programa gali būti vykdoma visame ūkyje ar dalyje jo.

Programos sąlygos:

- programa taikoma tik pievoms, pelkėms (šlapžemėms);

-
- veikla gali būti vykdoma ne mažiau kaip 0,5 ha.

Pareiškėjas privalo:

- pievose, pelkėse (šlapžemėse) nenaudoti pesticidų ir trašų, jas kasmet šienauti, šienavimą pradėti ne anksčiau nei rugpjūčio 15 d., bet ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.;
- nearti pievų ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis;
- ūkyje esančiose pelkėse (šlapžemėse) neganyti gyvulių;
- pievose išsaugoti pavienius medžius, iškirsti krūmus;
- išvežti nušienautą žolę, iškirsti ir pašalinti krūmus (iki spalio 15 d.);
- neįrengti naujų drenavimo sistemų ūkyje esančiose pelkėse (šlapžemėse).

Išmokų dydžiai:

- už pelkių (šlapžemių) tvarkymą – 229 EUR/ha;
- už pievų tvarkymą – 89 EUR/ha.

3.8.3. EKOLOGINIO ŪKININKAVIMO PROGRAMA

Šios programos tikslas – paremti ekologinį ūkininkavimą kaip gamybos sistemą, kuri teikia socialinę ir ekonominę naudą gyvenantiems kaimo vietovėse, užtikrina aplinkosaugą ir kokybiškų maisto produktų, turinčių didelę paklausą rinkoje, gamybą.

Parama teikiama ekologinės gamybos ir pereinamojo į ekologinę gamybą laikotarpio ūkiams už sertifikuotą ir deklaruotą žemės plotą, naudojamą ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų gamybai.

Ekologinio ūkininkavimo programa gali būti vykdoma visame ūkyje ar dalyje jo.

Pareiškėjas privalo:

- laikytis ekologinio žemės ūkio taisyklių (ES reglamento 2092/91) reikalavimų;
- pateikti ekologinio ūkio sertifikatą, išduotą ekologinio žemės ūkio sertifikavimo įstaigos;
- nemažinti sertifikuoto ekologinei gamybai naudojamų ŽŪN ploto;
- kasmet deklaruoti pasėlius.

2004 m. Išmokoms gauti 2004 m. pareiškėjas turi pateikti kompetentingos institucijos išduotą sertifikatą, kuris patvirtins, kad pareiškėjas tais metais laikėsi programos keliamų reikalavimų. Išmokos ekologiniams ūkiams už 2004 m. bus išmokamos iki 2004 m. pabaigos pateiktų sertifikatų pagrindu.

Išmokų dydžiai:

- už javus – 416 EUR/ha;
- už daržoves, bulves – 551 EUR/ha;
- už sodus – 752 EUR/ha;
- už uogynus – 734 EUR/ha;
- už daugiameses žoles – 118 EUR/ha;
- už vaistažoles – 456 EUR/ha.

3.8.4. RETŲ VEISLIŲ GYVULIŲ IR PAUKŠČIŲ PROGRAMA

Pagal šią programą bus finansuojamas laikymas tų gyvulių ir paukščių veislių, kurioms grėstų išnykimas, jeigu nebūtų suteikta parama. Šios priemonės tikslas yra ūkiuose laikyti ir auginti nykstančių vietinių veislių naminius gyvulius.

Gyvulius veisti galima tiktai grynuoju veisimu, t. y. veisimui galima naudoti tik tos pačios veislės gyvulius, ir veisti pagal numatytą veisimo planą.

Gyvulių bandą leidžiama papildyti tik gyvuliais, pirktais iš genofondinių šių veislių bandų, arba Genetinių išteklių išsaugojimo tarybos surengtų ekspedicijų metu rastais tipiškais remiamų veislių gyvuliais. Gyvulių, laikomų ūkyje, skaičius nustatomas teisės aktų nustatyta tvarka.

Gyvulių ir paukščių veislės, kurioms grėstų išnykimas, jeigu nebūtų suteikta parama ir retų veislių gyvulių ir paukščių įregistruotų patelių skaičius, 2003 m. gruodžio 12 d. duomenimis:

- Žemaitukų veislės arkliai (ir Stambieji žemaitukai) – 188 patelės;
- Lietuvos sunkieji arkliai – 280 patelių;
- Lietuvos šemieji galvijai – 680 patelių;
- Baltnugariai galvijai – 493 patelės;
- Lietuvos juodmargiai galvijai (senasis genotipas) – 100 patelių;
- Lietuvos žalieji galvijai (senasis genotipas) – 100 patelių;
- Lietuvos baltosios kiaulės (senasis genotipas) – 86 patelės;
- Lietuvos vietinės kiaulės – 150 patelių;
- Lietuvos šiurkščiavilnės avys – 554 patelės;
- Lietuvos juodgalvės avys (senasis genotipas) – 950 patelių;
- Vištinės žąsys – 300 patelių.

Specifiniai reikalavimai:

Pareiškėjas turi:

- dalyvauti Lietuvos žemės ūkio gyvūnų nacionalinių genetinių išteklių subalansuoto panaudojimo ir išsaugojimo programoje;
- pateikti pažymą iš kompetentingos institucijos apie laikomų registruotų retų veislių gyvulių ir paukščių skaičių.

Pareiškėjas privalo:

- laikytis gyvulių sveikatos ir zoohigienos reikalavimų bei gyvulių gerovės normų;
- išlaikyti paraiškoje nustatytą retų veislių gyvulių ir paukščių skaičių paraiškos galiojimo laikotarpiu;
- kasmet pristatyti pažymą iš kompetentingos institucijos dėl retų veislių gyvulių skaičiaus ūkyje.

Metinių išmokų dydžiai:

- už Žemaitukų veislės arklius – 191 EUR/SGV;
- už Stambiujų Žemaitukų veislės arklius – 197 EUR/SGV;
- už Lietuvos sunkiuosius arklius – 148 EUR/SGV;
- už Lietuvos šėmuosius ir baltnugarius galvijus – 180 EUR/SGV;
- už Lietuvos juodmargius ir žaluosius galvijus (senasis genotipas) – 180 EUR/SGV;
- už Lietuvos baltąsias kiaules (senasis genotipas) – 186 EUR/SGV;
- už Lietuvos vietinės kiaules – 186 EUR/SGV;
- už Lietuvos šiurkščiavilnės avis – 200 EUR/SGV;
- už Lietuvos juodagalves avis (senasis genotipas) – 200 EUR/SGV;
- už Vištines žąsys – 188 EUR/SGV.

1 SGV = 0,83 arklio; 1 galvijai; 2,86 kiaulės; 7,14 avies; 56 žąsys.

Šis santykis taikomas tik įgyvendinant šią programą.

Išmokos bus mokamos už gyvulius ir paukščius, sulaukusius brandos amžiaus. Šis amžius bus patvirtintas nacionaliniais teisės aktais.

Gyvulių bandą pareiškėjas gali plėsti ir savo nuožiūra, tačiau parama teikiama tik už sutartyje nurodytą gyvulių ir paukščių skaičių (metinė išmoka).

■ 3.9. PRIEMONĖS ADMINISTRAVIMAS

Agrarinės aplinkosaugos programos įgyvendina Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

Išmokos pagal šią priemonę mokamos atlikus paramos gavėjų patikrą vietoje. Šios patikros metu nustatoma, ar paraiškoje ir kasmetiniame prašyme pateikti duomenys atitinka tikrovę bei ar įgyvendinant projektą yra laikomasi paramos teikimo sąlygų.

Ekologinio ūkininkavimo programoje dalyvaujančius ūkius tikrina sertifikavimo institucijos pagal ekologinio ūkininkavimo taisykles.

Pagal Retų veislių gyvulių ir paukščių programą kontrolę atlieka atsakingos institucijos.

■ 3.10. KONTROLĖ

Efektyvus priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ kontrolės sistemos įgyvendinimas yra svarbus ir sieks šių tikslų:

- apsaugoti nuo apgavystės ar permokėjimo ir prisidėti prie efektyvaus finansinių išteklių panaudojimo;
- užtikrinti atitikimą nacionaliniams ir ES teisės aktams, reguliuojantiems EŽŪOGF bendrąjį finansavimą.

■ 3.11. PRIORITETINIAI KRITERIJAI

Nr.	Prioriteto kriterijus	Balai
1.	Ūkis yra saugomoje teritorijoje (jei bent dalis ūkio patenka į saugomą teritoriją, laikoma, kad jis yra saugomoje teritorijoje)	50
2.	Ekologinis ūkis	30
3.	Teritorijos plotas, kuriame taikomi agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimai – kiekvienam ha virš 1 ha suteikiamas 1 balas, bet ne daugiau kaip 20	20
	Iš viso	100

Tuo atveju, jei surenkamas vienodas balų skaičius, prioritetą teikiamas pirmiau pateiktoms paraiškoms.

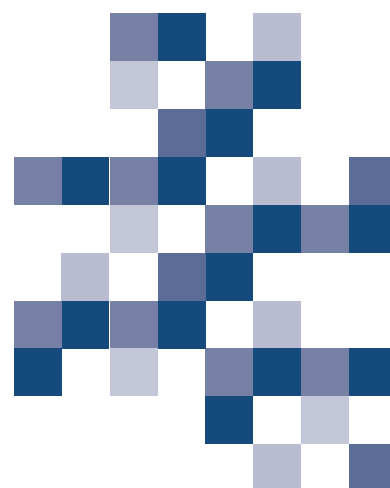
■ 3.12. FINANSAVIMAS 2004–2006 METAIS

Metai	Iš viso		ES finansavimas		LR finansavimas	
	mln. EUR	proc.	mln. EUR	proc.	mln. EUR	proc.
2004	15,000	100,00	12,000	80,0	3,000	20,0
2005	20,200	100,00	16,160	80,0	4,040	20,0
2006	27,000	100,00	21,600	80,0	5,400	20,0
2004–2006	62,200	100,00	49,760	80,0	12,440	20,0

Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė

Agrarinė aplinkosauga

**Administravimo
taisyklės**

KAIMO PLĖTROS 2004-2006 METŲ PLANO PRIEMONĖS „AGRARINĖ APLINKOSAUGA“ ADMINISTRAVIMO TAIŠYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ administravimo taisyklių (toliau – taisyklės) tikslas – detalizuoti paramos pagal Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano priemonę „Agrarinė aplinkosauga“ (toliau – priemonė) administravimo tvarką.

2. Pagrindinės šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Ekologinės gamybos ūkis – ūkis, atitinkantis ekologinio ūkininkavimo taisyklių nustatytus reikalavimus.

Paraiška – pareiškėjo teikiamas paramai pagal šią priemonę gauti nustatytos formos dokumentas (pateikiamas šių taisyklių 1 priede), užpildytas pagal šių taisyklių 2 priede pateiktą instrukciją.

Pareiškėjas – asmuo, nustatyta tvarka pateikęs tinkamai užpildytą paraišką paramai gauti.

Paramos gavėjas – pareiškėjas, kuris atitiko tinkamumo paramai gauti kriterijus ir kuriam buvo skirta parama.

Paviršinio vandens telkinys – reljefo įdaba, nuolat arba laikinai užpildyta tekančio arba stovinčio vandens. Tai upės, ežerai, tvenkiniai (išskyrus kūdras), kanalai, rekultivuoti į vandens telkinius karjerai.

Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta – pakrantės ruožas, kuriame taikomi ūkinės ir kitos veiklos apribojimai.

Melioracijos griovys – dirbtinis, grunte iškastas melioracijos sistemos vandentakio, laikomas sausinimo ar kitoms reikmėms.

Sureguliuoti upeliai – hidrotechninėmis priemonėmis sutvarkyti ir taisyklingos formos upeliai.

Pelkė (šlapžemė) – įmirkęs žemės plotas su pelkėms būdinga augalija, kuriame vyksta pelkėjimo procesas.

Sankcija – paramos gavėjui taikomas kompensacinės išmokos sumažinimas dėl įsipareigojimų nevykdymo ir/ arba nustatytų reikalavimų nesilaikymo.

Patikra – fizinis ir administracinis pareiškėjo ar paramos gavėjo pateiktų duomenų ir dokumentų patikrinimas.

II. PAREIŠKĖJŲ TINKAMUMO KRITERIJAI

3. Pagal šią priemonę pareiškėjais gali būti fiziniai ir juridiniai asmenys, nustatyta tvarka pateikę paraišką paramai gauti, jei paraiškos teikimo dieną atitinka šiuos tinkamumo kriterijus:

3.1. nuosavybės teise arba nuomos ar panaudos sutarčių pagrindu valdo ar naudojasi nemažiau kaip 1 ha žemės ūkio naudmenų;

3.2. nuomojamos ar panaudos sutarties pagrindu valdomos žemės nuomos arba panaudos sutartis turi būti įregistruota viešajame registre Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka. Ši sutartis paraiškos pateikimo dieną turi galioti ne mažiau kaip penkerius metus, išskyrus atvejus, kai nuomojama ar panaudos sutarties pagrindu valdoma valstybinė žemė. Tokiu atveju pareiškėjas kasmet kartu su Kasmetiniu prašymu Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) turi pateikti atnaujintą nuomos arba panaudos sutartį.

3.3. įregistravęs žemės ūkio ir kaimo valdą¹ (toliau – valda) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre;

3.4. žemėlapyje (žemės blokų žemėlapių fragmente, kuriame yra įbraižyti žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukai) pažymėjęs plotus, kuriuose vykdomi Agrarinės aplinkosaugos veiksmai.

4. Pareiškėjas pateikdamas paraišką įsipareigoja:

4.1. ne trumpiau kaip penkerius metus tame pačiame plote laikytis priemonės nustatytų reikalavimų;

4.2. visoje valdoje laikytis Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 3D-431 (Žin., 2004, Nr. 113-4253);

4.3. kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir pasėlius.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimas Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 84-3645).

5. Pareiškėjas gali pasirinkti valdoje įgyvendinti vieną ar daugiau priemonės programų, tačiau bus mokama tik už vienos programos įgyvendinimą tame pačiame plote (išskyrus Retų veislių gyvulių ir paukščių programą). Pareiškėjas turi pasirinkti, pagal kurią programą pageidautų gauti išmokas.
6. Vėlesniais metais norėdamas padidinti plotą, kuriame įgyvendinamos programos ar padidinti įgyvendinamų programų skaičių, pareiškėjas privalės pateikti naują paraišką.
7. Parama pagal šią priemonę neteikiama subjektams, kurie dalyvauja kaip valdos perleidėjas ar perleidžiamo ūkio darbuotojas pagal Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano (toliau- KPP) priemonę Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos.
8. Jei pareiškėjas pretenduoja į paramą už paukščių apsaugai svarbias vietas (Natura 2000) pagal KPP priemonę Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais, jis negali gauti paramos pagal Kraštovaizdžio tvarkymo programą bei pagal Paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos įrengimo pievoje bei ariamoje žemėje ir apsaugos nuo erozijos programą. Pareiškėjas privalo pasirinkti vieną iš šių paramos krypčių.

■ III. PARAMOS DYDIS

9. Metinė kompensacinė išmoka paramos gavėjui kasmet išmokama litais pagal apskaičiavimo metu galiojantį oficialų euro kursą.
10. Pareiškėjui atitikus priemonės keliamus tinkamumo kriterijus ir įvykdžius įsipareigojimus, mokama kasmetinė kompensacinė išmoka:
 - 10.1 dalyvaujantiems Paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos įrengimo pievoje bei ariamoje žemėje ir apsaugos nuo erozijos programoje:
 - 10.1.1. už paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos ir melioracijos griovių šlaitų privalomą pagal teisės aktus tvarkymą – 206 eurai/ha;
 - 10.1.2. už papildomos pakrantės apsaugos juostos pievoje įrengimą ir jos tvarkymą – 93 eurai/ha;
 - 10.1.3. už papildomos pakrantės apsaugos juostos ariamoje žemėje įrengimą ir jos tvarkymą – 140 eurų/ha;
 - 10.2. dalyvaujantiems Kraštovaizdžio tvarkymo programoje:
 - 10.2.1. už pelkių (šlapžemių) tvarkymą - 229 eurai/ha;
 - 10.2.2. už pievų tvarkymą – 89 eurai/ha;
 - 10.3. dalyvaujantiems Ekologinio ūkininkavimo programoje:
 - 10.3.1. už javus – 416 eurų/ha;
 - 10.3.2. už daugiameses žoles - 118 eurai/ha. Išmoka mokama tik laikantiems gyvulius, sertifikuotus pagal 1991 m. birželio 24 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2092/91 dėl ekologinės žemės ūkio produktų gamybos ir nuorodų apie tokią gamybą ant žemės ūkio ir maisto produktų (su paskutiniais pakeitimais ir papildymais, padarytais 2004 m. vasario 24 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 392/2004) ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus², už sertifikuotą daugiamečių žolių plotą, tenkantį ne daugiau kaip 3 ha vienam sąlyginiam gyvuliui³;
 - 10.3.3. už daržoves, bulves – 551 eurai/ha;
 - 10.3.4. už vaistažoles – 456 eurai/ha;
 - 10.3.5. už uogynus – 734 eurai/ha;
 - 10.3.6. už sodus – 752 eurai/ha;
 - 10.4. dalyvaujantiems Retų veislių gyvulių ir paukščių programoje:
 - 10.4.1. už Žemaitukų veislės arklius (nuo 2 metų amžiaus) – 237 eurai už arklį;
 - 10.4.2. už Stambųjų žemaitukų veislės arklius (nuo 2 metų amžiaus) – 230 eurų už arklį;
 - 10.4.3. už Lietuvos sunkiuosius arklius (nuo 2 metų amžiaus) – 178 eurai už arklį;
 - 10.4.4. už Lietuvos šėmuosius ir baltnugarius galvijus (už karves ir aprobuotus veislinius bulius nuo 18 mėnesių amžiaus) – 180 eurų už galviją;
 - 10.4.5. už Lietuvos juodmargius ir žaluosius galvijus (senasis genotipas) (už karves ir aprobuotus veislinius bulius nuo 18 mėnesių amžiaus) – 180 eurų už galviją;
 - 10.4.6. už Lietuvos baltąsias kiaules (senasis genotipas) (už paršavedes ir aprobuotus veislinius kuilius nuo 1 metų amžiaus) – 65 eurai už kiaulę;

² Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 1-21; 2004, Nr. 74-2561).

³ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. gegužės 28 d. įsakymas Nr. 3D-324 „Dėl gyvulių skaičiaus prilyginimo vienam sąlyginiam gyvuliui bei augalų priskyrimo augalų grupėms ekologinės gamybos ūkiuose“ (Žin., 2004, Nr. 88-3244).

- 10.4.7. už Lietuvos vietines kiaules (už paršavedes ir aprobuotus veislinius kuilius nuo 1 metų amžiaus) – 65 eurai už kiaulę;
- 10.4.8. už Lietuvos šiuurkščiavilnes avis (už ėriavedes ir aprobuotus veislinius avinus nuo 18 mėnesių amžiaus) – 28 eurai už avį;
- 10.4.9. už Lietuvos juodgalves avis (senasis genotipas) (už ėriavedes ir aprobuotus veislinius avinus nuo 18 mėnesių amžiaus) – 28 eurai už avį;
- 10.4.10. už Vištines žąsis (nuo 10 mėnesių amžiaus) – 3 eurai už žąsį.

■ IV. REIKALAVIMAI PAGAL PROGRAMAS

11. Reikalavimai dalyvaujantiems Paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos įrengimo pievoje bei ariamoje žemėje ir apsaugos nuo erozijos programoje:

- 11.1. paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos (toliau – apsaugos juostos) turi būti įrengiamos prie natūralių reljefo įdaubų, nuolat arba laikinai užpildytų tekančio arba stovinčio vandens, upių ir upelių, ežerų, tvenkinių (išskyrus kūdras), kanalų, rekultivuotų ir vandens telkinių karjerų;
- 11.2. bendras apsaugos juostų ilgis pagal paviršinio vandens telkinius valdoje turi būti ne mažesnis nei 50 metrų;
- 11.3. programą privaloma įgyvendinti prie visų valdoje esančių vandens telkinių;
- 11.4. apsaugos juostą sudaro privalomoji pagal Lietuvos Respublikos įstatymus pakrantės apsaugos juosta bei papildomai įrengiama tokio pločio apsaugos juosta:
- 11.4.1. kai apsaugos juostos plotis pagal nacionalinės teisės aktus yra iki 5 metrų – papildomai paliekama 1 metro pločio juosta;
- 11.4.2. kai apsaugos juostos plotis pagal nacionalinės teisės aktus yra 5-10 metrų – papildomai paliekama 2 metrų pločio juosta;
- 11.4.3. kai apsaugos juostos plotis pagal nacionalinės teisės aktus yra 10-25 metrų – papildomai paliekama 3 metrų pločio juosta;
- 11.4.4. kai apsaugos juostos plotis pagal nacionalinės teisės aktus yra daugiau nei 25 metrai – papildomai paliekama 5 metrų pločio juosta;
- 11.5. institucijos, atsakingos už apsaugos juostų įbraižymą ir žemėlapių, už pažymų apie valdoje esančias apsaugos juostas bei melioracijos griovių šlaitų plotą išdavimą, bus patvirtintos kitais teisės aktais;
- 11.6. papildoma apsaugos juosta ariamoje žemėje įrengiama pirmaisiais programos įgyvendinimo metais. Apsaugos juosta ariamoje žemėje įrengiama išėjant ją daugiamečių žolių mišiniu iki liepos 1 d.;
- 11.7. apsaugos juostos linija lauke pažymima atariant vaga arba kuoliukais;
- 11.8. pareiškėjas privalo 5-erius metus:
- 11.8.1. apsaugos juostoje ir paviršinio vandens telkinių pakrančių šlaituose neganyti gyvulių;
- 11.8.2. apsaugos juostos nearti, nenaudoti organinių ir mineralinių trąšų, augalų apsaugos priemonių, nekirsti medžių, šienauti vieną kartą per metus (ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d. ir ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.);
- 11.8.3. vieną kartą per metus nušienauti melioracijos griovių šlaitus (ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d. ir ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.), iškirsti krūmus;
- 11.8.4. išvežti nušienautą žolę ir pašalinti iškirstus krūmus (iki spalio 15 d.).

12. Reikalavimai dalyvaujantiems Kraštovaizdžio tvarkymo programoje:

- 12.1. programa taikoma tik tvarkantiems pievas ir pelkes (šlapžemes) ne mažesniame nei 0,5 ha žemės ūkio naudmenų plote;
- 12.2. kompensacinė išmoka mokama už pievas, kurios įsėtos seniau kaip prieš 2-ejus metus;
- 12.3. institucija, atsakinga už pelkių (šlapžemių) identifikavimą, jų įbraižymą ir žemėlapių bei pažymų apie valdoje esančias pelkes (šlapžemes) išdavimą, bus patvirtinta kitais teisės aktais;
- 12.4. informacija apie pievas imama iš kasmetinių pasėlių deklaracijų;
- 12.5. pareiškėjas privalo 5-erius metus:
- 12.5.1. pievose, pelkėse (šlapžemėse) nenaudoti pesticidų ir trąšų, jas kasmet šienauti (ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d. ir ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.);
- 12.5.2. pievų nearti ir nepersėti kultūrinėmis žolėmis;
- 12.5.3. pievose išsaugoti pavienius medžius, iškirsti krūmus;
- 12.5.4. išvežti nušienautą žolę ir pašalinti iškirstus krūmus ne vėliau kaip iki spalio 15 d.;
- 12.5.5. nesusausinti pelkių (šlapžemių);
- 12.5.6. pelkėse (šlapžemėse) neganyti gyvulių;

12.5.7. programos įgyvendinimo laikotarpiu nesumažinti žemės ploto, kuriame įgyvendinama Kraštovaizdžio tvarkymo programa.

13. Reikalavimai dalyvaujantiems Ekologinio ūkininkavimo programoje:

13.1. parama bus mokama tiek ekologinės gamybos, tiek pereinamojo laikotarpio į ekologinę gamybą ūkiams;

13.2. parama bus mokama už einamaisiais metais deklaruotą ir sertifikuotą plotą pagal pateiktus ekologinės gamybos ūkio arba pereinamojo laikotarpio į ekologinės gamybos ūkį statuso sertifikatus bei pasėlių deklaracijos kopijas:

13.2.1. jei sertifikuotas ekologinei gamybai plotas didesnis nei deklaruotas tiesioginėms išmokoms, parama mokama tik už deklaruotą plotą;

13.2.2. jei sertifikuotas ekologinei gamybai plotas yra mažesnis už deklaruotą tiesioginėms išmokoms, parama mokama tik už sertifikuotą plotą;

13.3. pareiškėjas privalo 5-erius metus:

13.3.1. laikytis ekologinio ūkininkavimo taisyklių;

13.3.2. kasmet pateikti Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos ekologinio ūkio sertifikatą;

13.3.3. nemažinti sertifikuoto ekologinei gamybai skirto ploto;

13.3.4. kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir pasėlius, žemėlapyje (žemės blokų žemėlapio fragmente, kuriame įbraižyti žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukai) pažymint ekologinės gamybos plotus;

13.4. 2004 m. paraiškos išmokoms gauti ir kasmetiniai prašymai su ekologinio ūkio sertifikatais, patvirtinančiais, kad pareiškėjas tais metais laikėsi programos keliamų reikalavimų, teikiami kartu.

14. Reikalavimai dalyvaujantiems Retų veislių gyvulių ir paukščių programoje:

14.1. parama teikiama pareiškėjams, dalyvaujantiems Lietuvos žemės ūkio gyvūnų nacionalinių genetinių išteklių subalansuoto panaudojimo ir išsaugojimo programoje;

14.2. parama mokama už retų veislių gyvulius ir paukščius. Jų skaičius patvirtinamas Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba) pažyma, kurią išduoda šios tarnybos valstybiniai veislininkystės inspektoriai rajonuose;

14.3. pareiškėjas privalo 5-erius metus:

14.3.1. laikytis gyvūnų sveikatos, zoohigienos, gyvūnų gerovės normų reikalavimų;

14.3.2. išlaikyti paraiškoje nurodytą gyvulių ir paukščių skaičių;

14.3.3. kasmet pateikti Agentūrai pažymą apie tais metais laikomų retų veislių gyvulių ir paukščių skaičių, kurią išduoda valstybiniai veislininkystės inspektoriai rajonuose;

14.3.4. gyvuliui arba paukščiui kritus, per 20 dienų centriniam Agentūros padaliniui pateikti veterinarijos gydytojo pažymą, kurioje būtų nurodyta kritimo priežastis.

■ V. ADMINISTRAVIMO PROCEDŪROS

15. Agrarinės aplinkosaugos programas administruoja Agentūra.

16. Pareiškėjas paraišką ir kitus dokumentus pateikia Vyriausybės įgaliotai institucijai.

16.1. 2004 metais paramai pagal Ekologinio ūkininkavimo programą ir Retų veislių gyvulių ir paukščių programą paraiškos bus renkamos nuo rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 30 d.

16.2. Pagal kitas programas ir vėlesniems metams paraiškų rinkimo laikotarpis bus nustatomas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

17. Vyriausybės įgaliota institucija:

17.1. informuoja paramos teikimo klausimais;

17.2. priima paraiškas ir kitus dokumentus, patikrina, ar paraiškos tinkamai užpildytos, jas registruoja nustatytos formos žurnale;

17.3. suformuoja atskirą kiekvieno pareiškėjo dokumentų bylą;

17.4. kartą per savaitę dokumentus pristato į Agentūros Kontrolės departamento teritorinį skyrių (toliau – KDTS).

18. Pasikeitus duomenims po paraiškos pateikimo, pareiškėjas iki paraiškų surinkimo termino pabaigos gali pateikti KDTS prašymą pakeisti paraiškos duomenis. Pasibaigus paraiškų surinkimo terminui, pareiškėjas gali keisti tik tuos duomenis, kurie nedaro įtakos paramos dydžiui (adresas, banko sąskaitos ir pan.). Prašymas dėl duomenų keitimo siunčiamas centriniam Agentūros padaliniui.

19. Jei pareiškėjas nori atsisakyti vykdyti išsipareigojimus, iki paraiškų surinkimo termino pabaigos jis turi pateikti prašymą Agentūros KDTS, o po pasibaigus terminui – tiesiogiai Agentūros centriniam padaliniui.

20. Agentūros KDTS:

- 20.1. priima iš institucijų, atsakingų už paraiškų surinkimą, pareiškėjų bylas bei kitus dokumentus;
- 20.2. patikrina paraiškas bei kitus dokumentus, įregistruoja ir suveda į Kaimo plėtros priemonių administravimo informacinę sistemą (toliau – informacinė sistema);
- 20.3. informuoja pareiškėjus apie paraiškų bei kitų dokumentų priėmimą arba atmetimą;
- 20.4. atlieka patikrą vietoje;
- 20.5. suformuoja ir perduoda dokumentų ir bylų siuntas Agentūros centriniam padaliniiui.
21. Agentūra, administruodama paramos lėšas ir užtikrindama šių taisyklių laikymąsi:
 - 21.1. informacinės sistemos pagalba atlieka administracinę pareiškėjo pateiktos informacijos patikrą;
 - 21.2. atrenka atsitiktiniu bei rizikos analizės būdu paramos gavėjus patikrai vietoje;
 - 21.3. inicijuoja nuotolinę patikrą;
 - 21.4. gavusi visus reikiamus duomenis, apskaičiuoja galutinę išmokos sumą;
 - 21.5. ne vėliau kaip prieš savaitę iki mokėjimo termino pabaigos, parengia lėšų poreikio ataskaitą bei paraišką finansuojančiai institucijai;
 - 21.6. gavusi lėšas, per 5 darbo dienas paramos gavėjams, vykdančioms prisiimtus įsipareigojimus, perveda priklausančias išmokas.
22. Duomenis, reikalingus paramos gavėjų kontrolei vykdyti, Agentūra gauna iš kompetentingų institucijų. Institucijos, atsakingos už duomenų pateikimą, bus patvirtintos atitinkamais teisės aktais.
23. Ekologinio žemės ūkio taisyklių laikymąsi kontroliuoja ir sertifikavimą atlieka patvirtinta sertifikavimo įstaiga.
24. Paramos gavėjas privalo vykdyti nustatytus reikalavimus ir prisiimtus įsipareigojimus, kiekvienais metais iki lapkričio 1 d. atsiųsti Agentūrai nustatytos formos kasmetinį prašymą bei papildomus dokumentus paramai gauti.
25. Prioritetiniai kriterijai taikomi tuo atveju, kai paraiškas pateikia daugiau pareiškėjų, atitinkančių šių taisyklių reikalavimus, nei tam laikotarpiui numatyta lėšų. Prioritetiniai kriterijai, už kuriuos skaičiuojami balai, yra tokie:
 - 25.1. valda yra saugomoje teritorijoje (jei bent dalis valdos patenka į saugomą teritoriją, laikoma, kad valda yra saugomoje teritorijoje) – 50 balų;
 - 25.2. ekologinis ūkis – 30 balų;
 - 25.3. už kiekvieną ha ploto, viršijančio 1 ha, kuriame bus vykdomi agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimai, skiriamas 1 balas, bet ne daugiau kaip 20 balų.
26. Pirmumas suteikiamas surinkusiems daugiausia balų, o esant vienodam balų skaičiui – pareiškėjams, pirmiau pateikusiems paraiškas.
27. Jei patikros metu, išskyrus *force majeure* atvejus ir dalyvavimą Retų veislių gyvulių ir paukščių programoje, nustatoma, kad:
 - 27.1. deklaruotas plotas, kuriame taikomos programos, mažesnis nei numatyta įsipareigojimuose iki 10 % – parama skaičiuojama pagal patikros metu nustatytą plotą;
 - 27.2. deklaruotas plotas mažesnis daugiau nei 10 %, tačiau ne daugiau nei 20 % – einamųjų metų išmoka mažinama perpus;
 - 27.3. deklaruotas plotas mažesnis daugiau kaip 20% – parama išvis nemokama. Paraiška atmetama ir įsipareigojimams nutraukiami, gautos išmokos privalo būti gražintos Agentūrai.
28. Jei sumokėta už plotą, didesnę nei deklaruota, permokėta suma turi būti gražinta Agentūrai.
29. Jei nesilaikoma nustatytų terminų, einamaisiais metais parama nemokama. Nusizengus pakartotinai, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės gauti paramą pagal programą vienerius ateinančius metus.
30. Jei naudojami priemonėje nurodyti draudžiami veiksmai, einamaisiais metais parama nemokama. Nusizengus pakartotinai, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės gauti paramą pagal programą vienerius ateinančius metus.
31. Jei nesilaikoma Geros ūkininkavimo praktikos ir kitais teisės aktais nustatytų aplinkosaugos reikalavimų:
 - 31.1. pažeidus reikalavimus pirmą kartą, metinė išmoka mažinama 10%;
 - 31.2. prasižengus antrą kartą, metinė išmoka mažinama 30 %;
 - 31.3. prasižengus trečią kartą, parama nutraukiama.
32. Sąmoningai pateikus melagingą ar klaidinančią informaciją, parama nutraukiama. Pareiškėjas netenka teisės gauti paramą pagal programą vienerius ateinančius metus.
33. Jei dalyvis nutraukia įsipareigojimų pagal Priemonės programas vykdymą prieš įsipareigojimų laikotarpio pabaigą, gražina visas išmokas.

-
34. 33 punkto nuostata netaikoma:
- 34.1. *force majeure* atveju;
- 34.2. kai plotas, kuriame įgyvendinama Agrarinės aplinkosaugos programa, yra apželdinamas mišku;
- 34.3. kai valdos perėmėjas su valda perima perleidėjo prisiimtus įsipareigojimus.
35. Jei paramos gavėjas nepateikia einamaisiais metais nustatytos formos kasmetinio prašymo, parama einamaisiais metais nemokama. Jei paramos gavėjas pakartotinai nepateikia kasmetinio prašymo, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės pateikti paraišką pagal priemonę vienerius ateinančius metus.
36. Laiku nepateikus reikalingų dokumentų, išmoka mažinama 2 % už kiekvieną pavėluotą dieną.
37. Jei paramos gavėjas nesilaiko reikalavimų, pažeidimo metais parama nemokama. Jei nusižengiama pakartotinai, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės pateikti paraišką pagal priemonę vienerius ateinančius metus.
38. Jei sumažinamas sertifikuotas ekologinės produkcijos gamybos plotas, lyginant su praėjusiais metais sertifikuotu plotu, parama einamaisiais metais nemokama. Nusižengus pakartotinai, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės gauti paramą pagal programą vienerius ateinančius metus.
39. Jei neišlaikomas paraiškoje nurodytas retų veislių gyvulių skaičius, parama einamaisiais metais nemokama. Jei paramos gavėjas nusižengia pakartotinai, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės pateikti paraišką pagal priemonę vienerius ateinančius metus.
40. Ginčai dėl įsipareigojimų vykdymo sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.
41. Valdos perėmėjas turi teisę perimti su valda susijusią paramą, jei prisiima valdos perleidėjo įsipareigojimus, susijusius su įgyvendinama priemone.
42. Valdos perdavėjas turi informuoti Agentūrą apie valdos perdavimą, pateikdamas valdos perdavimo faktą patvirtinančius dokumentus (žemės pirkimo-pardavimo ar kt. sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.) centriniam Agentūros padaliniui.
43. Valdos perėmėjas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų reikalavimus per 10 kalendorinių dienų nuo valdos perėmimo privalo šiame registre atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis.
44. Paramos gavėjo mirties atveju įsipareigojimus ir paramą gali perimti tik vienas asmuo – paveldėtojų susitarimu.
45. Kiti administravimo veiksmai atliekami pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintas procedūras.

■ VI. ATSAKOMYBĖ

46. Už paraiškoje pateiktos informacijos teisingumą atsako pareiškėjas/paramos gavėjas.
47. Už informaciją paramos teikimo klausimais, už paraiškų priėmimą ir patikrinimą, už paraiškų bei kitų dokumentų registravimą nustatytos formos žurnale atsako Vyriausybės įgaliota institucija.
48. Už dokumentų pristatymą kartą per savaitę į KDTS atsako Vyriausybės įgaliota institucija.
49. Už paraiškų iš Vyriausybės įgaliotos institucijos priėmimą, pirminį paraiškų ir kitų dokumentų patikrinimą bei suformuotų bylų perdavimą Agentūros centriniam padaliniui atsako KDTS.
50. Už paraiškų vertinimą, sprendimų dėl paramos suteikimo priėmimą, lėšų apskaitą ir išmokėjimą atsako Agentūra.
51. Subjektai, gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėto jų mokėjimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

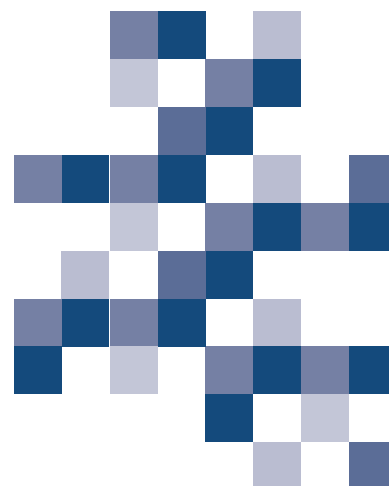
■ VII. TAISYKLIŲ KEITIMO TVARKA

52. Šios taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė

Agrarinė aplinkosauga

**Paraiška paramai
gauti (pavyzdys)**

IV. PAVIRŠINIO VANDENS TELKINIŲ PAKRANČIŲ APSAUGOS JUOSTOS ĮRENGIMAS PIEVOJE BEI ARIAMOJE ŽEMĖJE IR APSAUGOS NUO EROZIJOS PROGRAMA

(Prašome žymėti laukus taip, kad blokų ir laukų numeriai sutaptų su paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei žemėlapyje nurodytais numeriais)

Programos įgyvendinimo pradžia _/_/_/_/_/_/_/_/_/_				Programos įgyvendinimo pabaiga _/_/_/_/_/_/_/_/_/_			
Juostos kodas	Bloko Nr.	Lauko Nr.	Apsaugos juostos ilgis, m	Apsaugos juostos plotis, privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, m	Apsaugos juostos, privalomos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, plotas, ha	Papildomai įrengiamos juostos plotis, m	Papildomai įrengiamos juostos plotas, ha
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Apsaugos juostos pievoje įrengimas							
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
<i>Iš viso:</i>					_/_/_/_/_/_/,_/_/		_/_/_/_/_/_/,_/_/
2. Apsaugos juostos ariamoje žemėje įrengimas							
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/
<i>Iš viso:</i>					_/_/_/_/_/_/,_/_/		_/_/_/_/_/_/,_/_/
3. Melioracijos griovių šlaitų tvarkymas							
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/		
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/		
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/		
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/		
//_/	_/_/_/_/_/_/_/_/_/_	_/_/_/	_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/	_/_/_/_/_/_/,_/_/		
<i>Iš viso:</i>					_/_/_/_/_/_/,_/_/		

Įsipareigoju:

- pakrančių apsaugos juostas įrengti prie visų valdoje esančių paviršinio vandens telkinių;
- papildomo pločio apsaugos juostą ariamoje žemėje įrengti pirmais programos įgyvendinimo metais, išėjant ją daugiamečių žolių mišiniu iki liepos 1 d.;
- pakrantės apsaugos juostas linija pažymėti atariant vaga arba kuoliukais;
- apsaugos juostoje ir paviršinio vandens telkinių pakrančių šlaituose neganyti gyvulių;
- apsaugos juostos nearti, nenaudoti organinių ir mineralinių trąšų, augalų apsaugos priemonių, nekirsti medžių, šienauti vieną kartą per metus (ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d. ir ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.);
- vieną kartą per metus nušienauti melioracijos griovių šlaitus (ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d. ir ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.), iškirsti krūmus;
- nušienautą žolę ir iškirstus krūmus pašalinti iki spalio 15 d.;
- kasmet ne vėliau kaip iki lapkričio 1 d. Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos pristatyti kasmetinį prašymą.

(parašas)

(pareiškėjo vardas, pavardė)

VI. EKOLOGINIO ŪKININKAVIMO PROGRAMA

(Prašome žymėti laukus taip, kad blokų ir laukų numeriai sutaptų su paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei žemėlapyje nurodytais numeriais)

Programos įgyvendinimo pradžia		_____		Programos įgyvendinimo pabaiga		_____			
Prognozuojamas pasėlių plotas ekologiniam ūkininkavimui, ha									
1 dalyvavimo programoje metais		2 dalyvavimo programoje metais		3 dalyvavimo programoje metais		4 dalyvavimo programoje metais		5 dalyvavimo programoje metais	
/_____/,_____/ ha		/_____/,_____/ ha		/_____/,_____/ ha		/_____/,_____/ ha		/_____/,_____/ ha	
Lauko kodas	Augalų pavadinimas	Bloko Nr.	Lauko Nr.	Lauko plotas, ha	Plotas, kuriame atliekami agrarinės aplinkosaugos veiksmai, ha				
1	2	3	4	5	6				
Daugiametės žolės									
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
Javai									
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
Daržovės									
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				
Bulvės									
____/____/		//////////	____/____/	____/____/,_____/	____/____/,_____/				

__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
	Vaistažolės				
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
	Uogynai				
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
	Sodai				
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/
__/_/		//////////	__/_/	/__/_/,__/_/	/__/_/,__/_/

Įsipareigoju programos įgyvendinimo laikotarpiu:

- laikytis 1991 m. birželio 24 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2092/91 dėl ekologinės žemės ūkio produktų gamybos ir nuorodų apie tokią gamybą ant žemės ūkio ir maisto produktų (su paskutiniais pakeitimais ir papildymais padarytais 2004 m. vasario 24 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 392/2004) ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimų ne mažiau kaip 5-erius metus;
- nemažinti sertifikuotų ekologinės žemės ūkio produkcijos gamybai naudojamų plotų;
- kasmet pateikti Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) ekologinės gamybos sertifikata;
- kasmet ne vėliau kaip iki lapkričio 1 d. Agentūrai pristatyti kasmetinį prašymą.

(parašas)

(pareiškėjo vardas, pavardė)

VII. RETŲ VEISLIŲ GYVULIŲ IR PAUKŠČIŲ PROGRAMA

(Prašome žymėti gyvulių ir paukščių skaičių taip, kad jis sutaptų su duomenimis, nurodytais Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pažymoje)

Programos įgyvendinimo pradžia	___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	Programos įgyvendinimo pabaiga	___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/			
Ūkyje numatomų laikyti retų veislių gyvulių ir paukščių skaičius						
Veislės pavadinimas		200_m.	200_m.	200_m.	200_m.	200_m.
	1	2	3	4	5	6
☐	Žemaitukų veislės arkliai	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Stambiųjų žemaitukų veislės arkliai	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos sunkieji arkliai	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos baltnugariai galvijai	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos žalieji galvijai (senojo genotipo)	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos šemieji galvijai	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos juodmargiai galvijai (senojo genotipo)	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos vietinės kiaulės	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos baltosios kiaulės (senasis genotipas)	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos juodgalvės avys (senasis tipas)	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Lietuvos šiuurkščiavilnės avys	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___
☐	Vištinės žąsys	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___	___/___/___

Įsipareigoju programos įgyvendinimo laikotarpiu:

- laikytis gyvūnų sveikatos ir zoohigienos reikalavimų, taip pat gyvūnų gerovės normų;
- gyvuliui ar paukščiui kritus, Agentūrai per 20 dienų pateikti veterinarijos gydytojo pažymą, kurioje nurodyta kritimo priežastis;
- išlaikyti paraiškoje nurodytą gyvulių ar paukščių skaičių;
- pateikti pažymą iš Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie ŽŪM apie valdoje laikomų retų veislių gyvulių ir paukščių skaičių;
- kasmet ne vėliau kaip iki lapkričio 1 d. Agentūrai pristatyti kasmetinį prašymą.

(parašas)

(pareiškėjo vardas, pavardė)

VIII. PRIEDAI

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Pažymėti	Puslapių skaičius
1.	Asmens tapatybę patvirtinantis arba jį atitinkantis dokumentas, jo kopija	☐	__/__/__
2.	Žemėlapis (žemės blokų žemėlapių fragmentas, kuriame įbraižyti žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukai) su pažymėtomis numatomos veiklos vietomis	☐	__/__/__
3.	Pranešimas apie žemės ūkio ir kaimo valdos įregistravimą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre ir identifikavimo kodo suteikimą, jo kopija	☐	__/__/__
4.	Juridinio asmens registravimo pažymėjimas, įmonės steigimo dokumentai ir jų kopijos	☐	__/__/__
5.	Dokumentai, patvirtinantys žemės nuosavybės valdymo ar naudojimo faktą ir jų kopijos	☐	__/__/__
6.	Kasmetinis prašymas ¹	☐	__/__/__
7.	Pažyma iš Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos apie žemės ūkio veiklos subjekto dalyvavimą įgyvendinant Retų veislių gyvulių ir paukščių programą	☐	__/__/__
8.	Pažyma iš kompetentingos institucijos apie žemės ūkio veiklos subjekto valdoje esančias pelkes (šlapžemes), paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas	☐	__/__/__
9.	Pažyma iš kompetentingos institucijos apie žemės ūkio veiklos subjekto valdoje esančius melioracijos griovius ir jų šlaitus	☐	__/__/__
10.	Pasėlių deklaracijos kopija	☐	__/__/__
11.	Valstybinio socialinio draudimo fondo pažyma apie atsiskaitymą su šiuo fondu (juridiniams asmenims) ²	☐	__/__/__
12.	Valstybinės mokesčių inspekcijos pažyma apie atsiskaitymą su biudžetu (juridiniams asmenims) ³	☐	__/__/__
13.	Jei nuomojama ar panaudos sutarties pagrindu valdoma valstybinė žemė – pareiškėjas kasmet Agentūrai turi pateikti atnaujintą nuomos ar panaudos sutartį	☐	__/__/__

IX. PAREIŠKĖJO DEKLARACIJA

Savo parašu patvirtinu, kad esu išsamiai susipažinęs su paramos teikimo tvarka bei sąlygomis ir įsipareigoju:

- Ne mažiau kaip penkerius metus nuo paraiškos pateikimo dienos tame pačiame plote laikytis KPP priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ reikalavimų.
 - teikiant paraišką nuomojamai ar panaudos sutarties pagrindu trumpesniai nei 5 metų laikotarpiui valdomai valstybinei žemei, kasmet kartu su kasmetiniu prašymu Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) pateikti atnaujintą žemės nuomos arba panaudos sutartį;
 - jei Agentūrai, nepriklausomai nuo priežasčių, nepateiksiu atnaujintos nuomos arba panaudos sutarties plotui, kuriame įgyvendinama priemonė, Agentūrai grąžinti visas man išmokėtas išmokas.
- Nuo paraiškos pateikimo dienos valdoje laikytis Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų.
- Kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir pasėlius.
- Per 20 dienų raštu informuoti Nacionalinę mokėjimo agentūrą prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) apie *force majeure* aplinkybes.
- Informuoti Agentūrą apie savo adresu ir telefakso numerio, banko sąskaitos ar kitų su paramos gavimu susijusių duomenų pakeitimą.
- Kasmet iki lapkričio 1 d. Agentūrai teikti nustatytos formos kasmetinį prašymą bei kitus reikalingus dokumentus. Jeigu šio reikalavimo neįvykdysiu, sutinku, kad man priklausanti už einamuosius metus paramos suma nebūtų išmokėta.

¹ Kasmetinis prašymas teikiamas kartu su paraiška tik 2004 m. Jį, kartu su ekologinės gamybos sertifikatu, teikia pareiškėjai, pretenduojantys į Ekologinio ūkininkavimo programos išmokas už 2004 m.

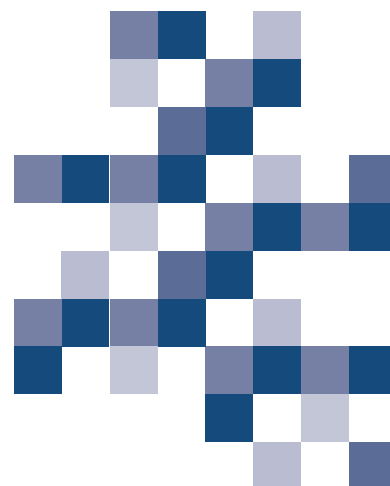
² Pažymos turi būti išduotos ne anksčiau kaip prieš 1 mėnesį iki paraiškos pateikimo dienos.

³ Pažymos turi būti išduotos ne anksčiau kaip prieš 1 mėnesį iki paraiškos pateikimo dienos.

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Agrarinė aplinkosauga

**Paraiškos pildymo
instrukcija**

PARAIŠKOS PARAMAI GAUTI PAGAL KAIMO PLĖTROS 2004-2006 METŲ PLANO (KPP) PRIEMONĘ „AGRARINĖ APLINKOSAUGA“ PILDYMO INSTRUKCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagal šią instrukciją pildoma taisyklių 1 priede pateikta paraiška.
2. Paraišką užpildo pareiškėjas, išskyrus pirmojo paraiškos lapo viršutinę lentelę, kurią pildo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kontrolės departamento teritorinio skyriaus (toliau – KDTS) tarnautojas.
3. Paraiška turi būti pildoma lietuvių kalba, didžiosiomis raidėmis, aiškiu įskaitomu šriftu, netaisoma ir nebraukoma. Raidės ir skaičiai įrašomi tiksliai į jiems skirtas vietas, nepažeidžiant nurodytų linijų. Simboliams įrašyti skiriamas vienas langelis. Paraiška pildoma rašikliu arba kompiuteriu.
4. Žemės plotas ir apskaičiuojama žemės plotų suma suapvalinama iki dviejų skaitmenų po kablelio.
5. Laukai pažymimi taip, kad blokų ir laukų numeriai sutaptų su paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus¹ bei žemėlapyje nurodytais numeriais.

II. PARAIŠKOS PIRMOJO LAPO VIRŠUTINĖS LENTELĖS PILDYMAS

6. KDTS atsakingas tarnautojas-registratorius nurodo:
 - 6.1. kuriame KDTS užregistruojama paraiška;
 - 6.2. įrašo paraiškos registravimo datą Kaimo paramos programų administravimo informacinėje sistemoje bei suteiktą registracijos numerį;
 - 6.3. nurodo savo pareigas, vardą ir pavardę bei pasirašo;
 - 6.4. atlikęs pirminį paraiškos patikrinimą, užbraukdamas langelį pažymi, koks sprendimas dėl paraiškos priimtas, įrašo priėmimo / atmetimo datą, nurodo savo pareigas, vardą ir pavardę bei pasirašo.

III. PARAIŠKOS PIRMOJO LAPO APATINĖS LENTELĖS PILDYMAS

7. Pareiškėjas nurodo:
 - 7.1. fizinis asmuo – savo vardą ir pavardę / juridinis asmuo – teisinę formą ir pavadinimą;
 - 7.2. adresą / buveinę: savivaldybės, seniūnijos, gyvenamosios vietovės, gatvės pavadinimus, namo numerį, buto numerį, pašto indeksą;
 - 7.3. jei turi, telefono numerį, fakso numerį, elektroninio pašto adresą;
 - 7.4. įrašo paraiškos užpildymo datą.

IV. PARAIŠKOS I SKYRIAUS PILDYMAS

8. Pareiškėjas nurodo:
 - 8.1. savo žemės ūkio ir kaimo valdos (toliau – valdos) identifikavimo kodą (valdos numeris, kuris yra suteikiamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre);
 - 8.2. fizinis asmuo – asmens kodą;
 - 8.3. ūkininko ūkio identifikavimo kodą, jei pareiškėjas yra įregistravęs ūkininko ūkį;

¹ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. 3D-40 „Dėl Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2004 m. taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.29-939).

-
- 8.4. juridinis asmuo nurodo įmonės kodą, įmonės įregistravimo datą;
- 8.5. fizinis / juridinis asmuo nurodo valdos adresą, jei jis skiriasi nuo gyvenamosios vietovės adreso / buveinės, nurodydamas savivaldybės, seniūnijos ir gyvenamosios vietovės pavadinimą;
- 8.6. banko rekvizitus – informaciją, kur jam turi būti pervesta apskaičiuota paramos suma – banko pavadinimą, banko kodą ir atsiskaitomosios sąskaitos numerį.

■ V. PARAIŠKOS II SKYRIAUS PILDYMAS

9. Pareiškėjas 1 punkte nurodo duomenis apie nuosavybės teise ar kitais pagrindais (nuomos/panaudos sutartimi) valdomas žemės ūkio naudmenas, įrašydamas plotą hektarais.
10. Atsakydamas į 2 – 5 punktų klausimus užbraukia langelį (x) „taip“ arba „ne“.

■ VI. PARAIŠKOS III SKYRIAUS PILDYMAS

11. Pareiškėjas užbraukia kryželiu langelį prie programos, kurioje ketina dalyvauti, pavadinimo.
12. Toliau pareiškėjas pildo tik paraiškos skyrius pagal pasirinktas programas.

■ VII. PARAIŠKOS IV SKYRIAUS PILDYMAS

Duomenys apie valdoje esančias paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas imami iš kompetentingos institucijos pateiktų pažymų.

13. Eilutėje „Programos įgyvendinimo pradžia“ pareiškėjas įrašo programos įgyvendinimo pradžią (metus, mėnesį, dieną).
14. Eilutėje „Programos įgyvendinimo pabaiga“ įrašoma numatoma programos įgyvendinimo data (metai, mėnuo, diena).
15. Toliau pareiškėjas pildo tik tas programos „Paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos įrengimas pievoje bei ariamoje žemėje ir apsauga nuo erozijos“ dalis, kuriose pareiškėjas ketina dalyvauti:
- 15.1. jei įrengs apsaugos juostą pievoje, pildo pirmąją eilutę;
- 15.2. jei įrengs apsaugos juostą ariamoje žemėje, pildo antrąją eilutę;
- 15.3. jei tvarkys melioracijos griovių šlaitus, pildo trečiąją eilutę.
16. Pirmame stulpelyje nurodomas juostos kodas didžiosiomis raidėmis. Kodą suteikia pareiškėjas. Kodai turi atitikti nurodytus žemėlapyje. Tas pats kodas negali kartotis kitose Agrarinės aplinkosaugos programose.
17. Antrame stulpelyje nurodo bloko numerį. Įrašomas bloko numeris turi sutapti su bloko numeriu, nurodytu paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei su žemėlapyje nurodytu numeriu.
18. Trečiame stulpelyje nurodomas lauko numeris. Jis turi sutapti su lauko numeriu, nurodytu paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei žemėlapyje nurodytu numeriu.
Jei įrengiama juosta kerta kelis laukus ar blokus, nurodomi visi laukai ir blokai, per kuriuos ši juosta eina.
19. Ketvirtame stulpelyje nurodomas viename lauke įrengiamos juostos ilgis metrais.
20. Penktame stulpelyje nurodomas apsaugos juostos plotis, privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, metrais.
21. Šeštame stulpelyje nurodomas apsaugos juostos, privalomos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, plotas hektarais.
22. Septintame stulpelyje nurodomas papildomai įrengiamos juostos plotis metrais.
23. Aštuntame stulpelyje nurodomas papildomai įrengiamos juostos plotas, hektarais.
24. Pareiškėjas perskaito po lentelę surašytus išpareigojimus ir parašu patvirtina, kad jų laikysis.

■ VII. PARAIŠKOS V SKYRIAUS PILDYMAS

Duomenys apie pelkes (šlapžemes) imami iš kompetentingos institucijos pateiktų pažymų, o informacija apie pievas – iš kasmetinių pasėlių deklaracijų.

25. Eilutėje „Programos įgyvendinimo pradžia“ pareiškėjas įrašo programos įgyvendinimo pradžią (metus, mėnesį, dieną).
26. Eilutėje „Programos įgyvendinimo pabaiga“ įrašoma numatoma programos įgyvendinimo data (metai, mėnuo, diena).

27. Toliau pareiškėjas pildo tik tas programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ dalis, kuriose ketina dalyvauti:
- 27.1. jei prižiūrės pelkes (šlapžemės), pildo pirmąją eilutę;
- 27.2. jei tvarkys pievas, pildo antrąją eilutę.
28. Pirmame stulpelyje nurodomas pelkės (šlapžemės) arba pievos kodas didžiosiomis raidėmis. Kodą suteikia pareiškėjas. Kodas turi atitikti nurodytą žemėlapyje. Tas pats kodas negali kartotis kitose Agrarinės aplinkosaugos programose.
29. Antrame stulpelyje nurodomas bloko numeris. Jis turi sutapti su bloko numeriu, nurodytu paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei su žemėlapyje nurodytu numeriu.
30. Trečiame stulpelyje nurodomas lauko numeris. Jis turi sutapti su lauko numeriu, nurodytu paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei žemėlapyje nurodytu numeriu.
31. Ketvirtame stulpelyje nurodomas lauko, į kurį patenka pelkė (šlapžemė), bendras plotas hektarais arba lauko, į kurį patenka pieva, bendras plotas hektarais.
32. Penktame stulpelyje nurodomas plotas hektarais, kuriame bus atliekami agrarinės aplinkosaugos veiksmai.
33. Pareiškėjas perskaito po lentelę surašytus įsipareigojimus ir parašu patvirtina, kad jų laikysis.

■ VIII. PARAIŠKOS VI SKYRIAUS PILDYMAS

34. Eilutėje „Programos įgyvendinimo pradžia“ pareiškėjas įrašo programos įgyvendinimo pradžią (metus, mėnesį, dieną).
35. Eilutėje „Programos įgyvendinimo pabaiga“ įrašoma numatoma programos įgyvendinimo data (metai, mėnuo, diena).
36. Eilutėje „Prognozuojamas pasėlių plotas ekologiniam ūkininkavimui, ha“ nurodomas prognozuojamas pasėlių plotas pirmais, antrais, trečiais, ketvirtais ir penktais dalyvavimo programoje metais.
37. Pirmame stulpelyje nurodomas lauko kodas didžiosiomis raidėmis. Kodą suteikia pareiškėjas. Kodai turi atitikti nurodytus žemėlapyje. Tas pats kodas negali kartotis kitose Agrarinės aplinkosaugos programose.
38. Antrame stulpelyje pažymimi augalai, kuriuos pareiškėjas ketina auginti (įrašomas ketinamo auginti augalo pavadinimas).
39. Trečiame stulpelyje nurodomas bloko numeris. Jis turi sutapti su bloko numeriu, nurodytu paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei su žemėlapyje nurodytu numeriu.
40. Ketvirtame stulpelyje nurodomas lauko numeris. Jis turi sutapti su lauko numeriu, nurodytu paraiškoje Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei žemėlapyje nurodytu numeriu.
41. Penktame stulpelyje nurodomas bendras lauko plotas.
42. Šeštame stulpelyje nurodomas sertifikuojamo lauko, kuriame auginamas tam tikros rūšies augalas pagal Ekologinio ūkininkavimo programą, plotas hektarais.
43. Pareiškėjas perskaito po lentelę surašytus įsipareigojimus ir parašu patvirtina, kad jų laikysis.

■ IX. PARAIŠKOS VII SKYRIAUS PILDYMAS

Duomenys apie Retų veislių gyvulius ir paukščius imami iš Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos pateiktų pažymų.

44. Eilutėje „Programos įgyvendinimo pradžia“ pareiškėjas įrašo programos įgyvendinimo pradžią (metus, mėnesį, dieną).
45. Eilutėje „Programos įgyvendinimo pabaiga“ įrašoma numatoma programos įgyvendinimo data (metai, mėnuo, diena).
46. Eilutėje „Ūkyje numatomų laikyti retų veislių gyvulių ir paukščių skaičius“ nurodomas numatomų laikyti retų veislių gyvulių ir paukščių skaičius pirmais, antrais, trečiais, ketvirtais ir penktais programos įgyvendinimo metais.
47. Pirmame stulpelyje pareiškėjas prie ketinamos laikyti veislės pažymi kryžiuką.
48. Antrame, trečiame, ketvirtame, penktame ir šeštame stulpeliuose pareiškėjas nurodo planuojamą kiekvienais metais laikyti retų veislių gyvulių ir paukščių skaičių.
49. Pareiškėjas perskaito po lentelę pateiktus įsipareigojimus ir parašu patvirtina, kad jų laikysis.

■ X. PARAIŠKOS VIII SKYRIAUS PILDYMAS

50. Pareiškėjas kryžiuokais pažymi, kokius dokumentus pateikė ir nurodo jų puslapių skaičių. KDTS tarnautojas, sutikrinęs originalus su kopijomis, gražina originalus pareiškėjui. Būtina pateikti visų reikalingų dokumentų kopijas. Notaro patvirtinti nuorašai pateikiami tik tuo atveju, kai KDTS darbuotojui neparodomas dokumento originalas.

■ XI. PARAIŠKOS IX SKYRIAUS PILDYMAS

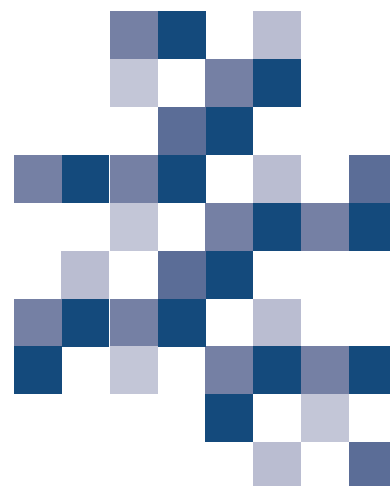
51. Pareiškėjas pasirašo deklaraciją patvirtindamas, jog paraiškoje pateikti duomenys teisingi ir pareiškėjas prisiima visus išvardytus įsipareigojimus. Pareiškėjas nurodo savo arba jo įgalioto asmens pareigas. Pareiškėjas arba įgaliotas asmuo pasirašo, parašo savo vardą ir pavardę.

52. Jei paraišką padėjo užpildyti konsultantas, nurodomas konsultanto vardas, pavardė, institucijos pavadinimas, telefono numeris ir fakso numeris.

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Agrarinė aplinkosauga

**Papildoma
informacija**

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
ĮSAKYMAS**

DĖL GEROS ŪKININKAVIMO PRAKTIKOS REIKALAVIMŲ

2004 m. liepos 16 d. Nr. 3D-431
Vilnius

Vadovaudamasis Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano pagrindinėmis nuostatomis, kurioms pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1317 (Žin., 2003, Nr. 101-4550) ir Kaimo plėtros 2004–2006 metų planu, kuris patvirtintas 2004 m. birželio 23 d. Briuselyje (Belgija) vykusio Europos Komisijos žemės ūkio struktūrų ir kaimo plėtros vadybos komiteto (STAR) posėdžio metu, bei atsižvelgdamas į 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai, iš dalies pakeičiantį bei panaikinantį tam tikrus reglamentus (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 583/2004):

1. T v i r t i n u Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimus (pridedama).
2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymą Nr. 3D-79 „Dėl Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 35-1147).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2004 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 3D-431

GEROS ŪKININKAVIMO PRAKTIKOS REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimai (toliau – reikalavimai) nustato gerą ūkininkavimo praktiką, įgyvendinant paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų, vandens telkinių apsaugos ir apsaugos nuo erozijos, gyvulių tankio ūkyje sureguliojimo ir mėšlo tvarkymą, augalų apsaugos produktų naudojimą, dirvožemio kokybės apsaugos, bioįvairovės ir natūralių gamtos išteklių apsaugos, pievų tvarkymo reikalavimus, sodybų aplinkos tvarkymo principus, vandenų ir gyvulių gerovės normas.

2. Šie reikalavimai privalomi subjektams, dalyvaujantiems įgyvendinant Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemones „Agrarinė aplinkosauga“ bei „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais“.

3. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Augalų apsaugos produktai – veikliosios medžiagos ir preparatai, turintys vieną ar daugiau veikliųjų medžiagų, naudotojui tiekiami, kaip yra supakuoti, ir skirti:

- 1) augalams ar augaliniams produktams apsaugoti nuo visų kenksmingų organizmų arba užkirsti kelią tokių organizmų veikimui tiek, kiek tokios medžiagos ar preparatai nėra apibrėžiami kitaip;
- 2) daryti įtaką augalų gyvybiniam procesams, tačiau kitaip nei mitybinės medžiagos (augimo reguliatoriai ir panašiai);
- 3) augaliniams produktams konservuoti, tačiau atsižvelgiant, kiek tokioms medžiagoms ar produktams netaikomos specialios nuostatos dėl konservantų;
- 4) nereikalingiems augalams sunaikinti;
- 5) augalų dalims sunaikinti ar užkirsti kelią nepageidaujama augalų augimui.

Dirvos tręšimas – trąšų įterpimas į dirvą, jas paskleidus paviršiuje, sumaišius su paviršiniu dirvožemiu ar užkasus į gilesnius sluoksnius.

Gyvulių laikymo vieta – tvartas, ferma, statinys ar kita patalpa, dažniausiai su pagalbinais pastatais ir aplinkine teritorija, kurioje nuolat ar laikinai laikomi gyvuliai.

Mėšlas – organinė trąša, susidedanti iš gyvulių arba paukščių ekskrementų (išmatų ir šlapimo), pašarų likučių, kraiko ir vandens.

Mėšlidė – įrenginys mėšlui kaupti.

Paviršinio vandens telkinys – reljefo įdaba, nuolat arba laikinai pripildyta tekančio arba stovinčio vandens. Tai – upės, ežerai, tvenkiniai (išskyrus kūdras), kanalai ir karjerai, rekultivuoti į vandens telkinius.

Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta – paviršinio vandens telkinio pakrantės ruožas, kuriame ūkinės ir kitos veiklos apribojimai griežtesni nei likusioje zonos dalyje. Tarp apsaugos juostos ir vandens nuosekio metu išniręs sausumos ruožas turi apsaugos juostos statusą.

Sąlyginis gyvulys (SG) – sutartinis terminas, naudojamas gyvulių mėšle susikaupus azoto kiekiui apskaičiuoti. 1 sąlyginiam gyvuliui tenka 100 kg azoto, patenkančio į laukus paskleidus sukauptą per metus mėšlą, įskaitant ir mėšlą, patenkantį ganant gyvulius.

Srutos – skystis, ištekantis iš mėšlo.

II. PAVIRŠINIO VANDENS TELKINIŲ PAKRANČIŲ APSAUGOS JUOSTŲ REIKALAVIMAI, VANDENS TELKINIŲ APSAUGA IR APSAUGA NUO EROZIJOS

4. Privalu laikytis vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų reikalavimų:

4.1. natūralių ir sureguliuotų upių, kurių baseino plotas didesnis kaip 25 kv. km, ežerų ir tvenkinių, kurių plotas didesnis kaip 0,5 ha bei karjerų, kurių plotas didesnis kaip 2 ha, apsaugos juostų plotis yra:

4.1.1. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas iki 5° – ne mažesnis kaip 5 m;

4.1.2. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas nuo 5° iki 10° – ne mažesnis kaip 10 m;

4.1.3. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas didesnis kaip 10° – ne mažesnis kaip 25 m.

4.2. Dvigubai platesnės negu šių reikalavimų 4.1.1–4.1.3. punktuose pateiktos paviršinio vandens telkinio apsauginės kranto juostos įrengiamos prie vandens telkinių, esančių:

4.2.1. valstybinių parkų ir gamtos rezervatų teritorijose;

4.2.2. 3 km spinduliu nuo miesto ribos;

4.2.3. 1 km spinduliu nuo gyvenvietės.

4.3. Dvigubai siauresnės nei šių reikalavimų 4.1.1–4.1.3 punktuose pateiktos paviršinio vandens telkinio apsauginės kranto juostos įrengiamos prie natūralių upių, kurių baseino plotas neviršija 25 kv. km, sureguliuotų upių, kurių baseino plotas 10–25 kv. km; mažesnių kaip 0,5 ha ploto ežerų ir tvenkinių bei neviršijančių 2 ha ploto karjerų.

4.4. Sureguliuotų upių, kurių baseino plotas mažesnis kaip 10 kv. km ir kanalų apsaugos juostų plotis turi būti:

4.4.1. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas iki 5° – 1 m;

4.4.2. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas nuo 5° iki 10° – 2,5 m;

4.4.3. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas didesnis kaip 10° – 5 m.

5. Draudžiama nuotekas, užterštas pavojingomis medžiagomis tiesiogiai¹, išleisti į gruntinį vandenį.

III. GYVULIŲ TANKIS IR MĖŠLO TVARKYMAS

6. Gyvulių tankis ūkyje neturi būti didesnis kaip 1,7 sąlyginio gyvulio vienam hektarui žemės ūkio naudmenų: Jeigu gyvulių tankis ūkyje didesnis kaip 1,7 sąlyginio gyvulio vienam hektarui žemės ūkio naudmenų, reikia įsigyti papildomai žemės arba mėšlo perteklių perduoti kitam ūkiui, kuriame gyvulių tankis yra mažesnis negu nustatyta norma, arba sumažinti ūkyje laikomų gyvulių skaičių.

7. Mėšlides privalu įrengti gyvulių laikymo vietose, kuriose laikoma daugiau kaip 10 SGV, išskyrus gyvulių laikymo vietas su giliais tvartais:

7.1. gyvulių laikymo vietose, kuriose laikoma nuo 10 iki 300 SGV, mėšlidės turi būti įrengtos per aštuonerius metus nuo Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą;

7.2. gyvulių laikymo vietose, kuriose laikoma daugiau kaip 300 SGV, mėšlidės turi būti įrengtos per ketverius metus nuo Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą.

8. Mažiausia mėšlidžių talpa turi būti tokia, kad tilptų galvijų, arklių ir avių 6 mėnesių mėšlas, o kiaulių ir paukščių – 8 mėnesių mėšlas.

¹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 21 d. įsakymas Nr. 472 „Dėl Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 83-2906).

9. Mėšlu ir srutomis laukai tręšiami šiltuoju metų laiku: nuo balandžio 1 d. iki gruodžio 1 d. Draudžiama paskleisti organines trąšas vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose. Draudžiama mėšlu tręšti išalusią ir sniego dangą padengtą dirvą.

■ IV. AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ NAUDOJIMAS

10. Augalų apsaugos produktai naudojami laikantis augalų apsaugos produktų įvežimo, sandėliavimo, prekybos ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 (Žin., 2004, Nr. 15-481). Šios taisyklės nusako reikalavimus ir sąlygas asmenims, naudojantiems augalų apsaugos produktus:

- 10.1. augalų apsaugos priemonės leidžiama purkšti tik sertifikuotais arba patikrintais purkštuvais;
- 10.2. asmenys, naudojantys profesionaliam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus, privalo turėti agronominio mokslo diplomą arba augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimą.

■ V. DIRVOŽEMIO KOKYBĖS APSAUGA

11. Naudojant nuotekų dumblą dirvoms tręšti, parengiamas projektas, kuris suderinamas su Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentu ir rajono visuomenės sveikatos centru.

12. Stačiuose šlaituose (statesniuose kaip 10°) išilgai šlaito nuolydžio draudžiama arti ir sėti kultūrinius augalus.

■ VI. BIOĮVAIROVĖS IR NATŪRALIŲ GAMTOS IŠTEKLIŲ APSAUGA

13. Saugomose teritorijose žemės savininkai, naudotojai bei kiti fiziniai ir juridiniai asmenys privalo laikytis jiems nurodytų pagrindinių veiklos apribojimų ir reikalavimų (įstatymų ir kitų teisės aktų, teritorijų planavimo dokumentuose nustatytų reikalavimų).

14. Jei ūkyje susidarančios nuotekos užterštos pavojingomis medžiagomis, žemės ūkio veiklos subjektai turi gauti leidimą iš Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės.

■ VII. ŪKIO KIEMO VIZUALINIS VAIZDAS

15. Ūkio kiemo vizualinis vaizdas turi atitikti sodybų aplinkos tvarkymo principus:

- 15.1. turi būti tvarkingas ir šienaujamas;
- 15.2. neturi būti šiukšlių ir atliekų.

■ VIII. PIEVŲ TVARKYMAS

16. Pievos turi būti geros būklės, naudojamos gyvuliams ganyti ir/arba ne rečiau kaip kartą per metus (iki žemės ūkio ministro įsakymu nustatytos datos) nušienaujamos, išskyrus pievų plotus, kur šienaujama pagal nustatytus terminus:

- 16.1. vykdant „Agrarinės aplinkosaugos“ priemonės „Paviršinio vandens telkinių pakrančių apsauginės juostos įrengimas pievoje, ariamoje žemėje ir apsauga nuo erozijos“, „Kraštovaizdžio tvarkymo programa“ programas;
- 16.2. vykdant priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti teritorijos ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais“.

■ IX. GYVULIŲ GEROVĖ

17. Gyvuliai turi būti laikomi laikantis pagrindinių gyvulių gerovės reikalavimų:

- 17.1. patalpose turi būti tinkamas apšvietimas, kad gyvūnus bet kuriuo metu būtų galima kruopščiai apžiūrėti;
- 17.2. gyvūno judėjimo laisvė, atsižvelgiant į jo rūšį, neturi būti varžoma, ji turi atitikti fiziologines ir etologines reikmes;
- 17.3. gyvūnai turi būti šeriami jų amžių ir rūši atitinkančiais pašarais bei gauti pakankamai vandens. Pašarų ir vandens kiekis turi patenkinti gyvūnų mitybos reikmes.

ĮSAKYMAS

**DĖL PAŽYMŲ PAGAL KAIMO PLĖTROS 2004-2006 METŲ PLANO PRIEMONĖS
„AGRARINĖ APLINKOSAUGA“ RETŲ VEISLIŲ GYVULIŲ IR PAUKŠČIŲ PROGRAMA
PATVIRTINIMO**

2004 m. rugpjūčio 2 d. Nr. 3D-452

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 6 d. nutarimo Nr. 135 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2004 Nr. 22-667) 3 punktu, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus paramos administravimo ir kaimo plėtros priemonių įgyvendinimo 2004-2006 m. taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-76A (Žin., 2004, Nr. 35-1146) 4 punktu, bei siekdami pasirengti praktiniam Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano, kurio pagrindinėms nuostatomis pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1317 (Žin., 2003, Nr. 101-4550) įgyvendinimui:

1. T v i r t i n u pridedamas:

1.1. Pažymos apie žemės ūkio veiklos subjekto dalyvavimą Retų veislių gyvulių ir paukščių programoje formą;

1.2. Pažymos apie žemės ūkio veiklos subjekto laikomų retų veislių gyvulių ir paukščių skaičių formą.

2. P a v e d u pagal žemės ūkio veiklos subjektų prašymus išduoti:

2.1. Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vyriausiesiems specialistams – valstybiniams veislininkystės inspektoriams rajonuose – šio įsakymo 1.1 ir 1.2 punktuose nurodytas pažymas.

MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

**VALSTYBINĖ GYVULIŲ VEISLININKYSTĖS
PRIEŽIŪROS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
VYRIAUSIAS SPECIALISTAS – VALSTYBINIS VEISLININKYSTĖS
INSPEKTORIUS**

_____ (rajono pavadinimas)

PAŽYMA

**APIE ŽEMĖS ŪKIO VEIKLOS SUBJEKTO DALYVAVIMĄ RETŲ VEISLIŲ GYVULIŲ IR
PAUKŠČIŲ PROGRAMOJE**

_____ Nr. _____
(data)

_____ (išdavimo vieta)

Patvirtiname, kad žemės ūkio veiklos subjektas _____
(fizinio asmens vardas, pavardė, kodas)

_____ (juridinio asmens teisinė forma, pavadinimas, kodas, žemės ūkio ir kaimo valdos identifikavimo kodas, adresas)

dalyvauja Lietuvos žemės ūkio gyvūnų nacionalinių genetinių išteklių subalansuoto panaudojimo ir išsaugojimo programoje ir gali pretenduoti į ES paramą pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ Retų veislių gyvulių ir paukščių programą už ūkyje laikomų registruotų retų veislių gyvulių ir paukščių skaičių:

Veislės pavadinimas	Dalyvavimo programoje metai					
	Faktiniai					
☐ Žemaitukų veislės arkliai (nuo 2 metų amžiaus)						
☐ Stambųjų Žemaitukų veislės arkliai (nuo 2 metų amžiaus)						
☐ Lietuvos sunkieji arkliai (nuo 2 metų amžiaus)						
☐ Lietuvos baltnugariai galvijai (karvės ir aprobuti veisliniai buliai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐ Lietuvos šemieji galvijai (karvės ir aprobuti veisliniai buliai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐ Lietuvos juodmargiai galvijai (senojo genotipo) (karvės ir aprobuti veisliniai buliai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐ Lietuvos žalieji galvijai (senojo genotipo) (karvės ir aprobuti veisliniai buliai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐ Lietuvos baltosios kiaulės (senojo genotipo) (paršavedės ir aprobuti veisliniai kuiliai nuo 1 metų amžiaus)						

☐	Lietuvos vietinės kiaulės (senojo genotipo) (paršavedės ir aprobuoti veisliniai kuiliai nuo 1 metų amžiaus)						
☐	Lietuvos šiurkščiavilnės avys (ėriavedės ir aprobuoti veisliniai avinai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐	Lietuvos juodagalvės avys (senojo tipo) (ėriavedės ir aprobuoti veisliniai avinai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐	Vištinės žąsys (nuo 10 mėnesių amžiaus)						

(pareigų pavadinimas)

A.V.

(parašas)

(vardas, pavardė)

**VALSTYBINĖ GYVULIŲ VEISLININKYSTĖS
PRIEŽIŪROS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
VYRIAUSIAS SPECIALISTAS – VALSTYBINIS VEISLININKYSTĖS
INSPEKTORIUS**

_____ (rajono pavadinimas)

**PAŽYMA
APIE ŽEMĖS ŪKIO VEIKLOS SUBJEKTO LAIKOMŲ RETŲ VEISLIŲ GYVULIŲ IR
PAUKŠČIŲ SKAIČIŲ**

_____ Nr. _____
(data)

_____ (išdavimo vieta)

Atlikus patikrą _____
fizinio asmens vardas, pavardė, kodas / juridinio asmens teisinė forma, pavadinimas,

_____ ,
kodas, žemės ūkio ir kaimo valdos identifikavimo kodas, adresas)

dalyvaujančio Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ Retų veislių gyvulių ir paukščių programoje, paraiškos registracijos numeris _____, ūkyje nustatyta, kad paramos gavėjas laiko šį registruotų retų veislių gyvulių ir paukščių skaičių:

Veislės pavadinimas	Dalyvavimo programoje metai					
	Faktiniai					
☐ Žemaitukų veislės arkliai (nuo 2 metų amžiaus)						
☐ Stambiujų Žemaitukų veislės arkliai (nuo 2 metų amžiaus)						
☐ Lietuvos sunkieji arkliai (nuo 2 metų amžiaus)						
☐ Lietuvos baltnugariai galvijai (karvės ir aprobuti veisliniai buliai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐ Lietuvos šemieji galvijai (karvės ir aprobuti veisliniai buliai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐ Lietuvos juodmargiai galvijai (senojo genotipo) (karvės ir aprobuti veisliniai buliai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐ Lietuvos žalieji galvijai (senojo genotipo) (karvės ir aprobuti veisliniai buliai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐ Lietuvos baltosios kiaulės (senojo genotipo) (paršavedės ir aprobuti veisliniai kuiliai nuo 1 metų amžiaus)						

☐	Lietuvos vietinės kiaulės (senojo genotipo) (paršavedės ir aprobuoti veisliniai kuiliai nuo 1 metų amžiaus)						
☐	Lietuvos šiurkščiavilnės avys (ėriavedės ir aprobuoti veisliniai avinai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐	Lietuvos juodagalvės avys (senojo tipo) (ėriavedės ir aprobuoti veisliniai avinai nuo 18 mėnesių amžiaus)						
☐	Vištinės žąsys (nuo 10 mėnesių amžiaus)						

(pareigų pavadinimas)

A.V.

(parašas)

(vardas, pavardė)

Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano priemonės
„Agrarinė aplinkosauga“

Paruošė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
Spausdino UAB „Lodvila“
Vilnius, 2004 m.